

12 april 2015 – Met Thomas onze wonden laten zien

Laat eerst maar eens zien..

We zien en horen en lezen zoveel over hoe het in de wereld toegaat. Wat onze vrienden, familie, en, wie weet, onszelf overkomt en dat zulke diepe sporen in ons kan zetten, dat we niet zomaar ons overgeven aan het Paasbericht van de hoop.

In ieder geval krijgen we tussen Pasen en Pinksteren 50 dagen de tijd om het verhaal te laten doordringen. We zijn er niet op ingesteld. Ja, je weet hoe het verhaal van Goede Vrijdag naar Pasen gaat...maar dat wil nog niet zeggen dat we er meteen van leven kunnen.

Vertrouwen dat moet groeien, soms tegen beter-denken-te-weten in. Vandaag zijn we in goed gezelschap: het is Thomas, de tweelingbroer, aan wie het paasverhaal verteld moet worden. Het is de vraag van wie hij de tweelingbroer nu eigenlijk is. Is het van een andere leerling? Of is het eigenlijk van Jezus? Of is Thomas ons eigen 'andere' ik, dat wel geloven, vertrouwen, wil, maar het domweg niet kan, omdat hij het niet gezien, gevoeld, ervaren heeft? Het blijft gissen voor ons. Zeker is dat geloven met open ogen niet eenvoudig is. Er komen immers zoveel vragen op je af..

Laat mij eerst maar eens zien... zegt ook deze man, die de eeuwen door neergezet is als een dwarse, afvallige leerling.

Zo kennen we hem tenminste in de volksmond : hij is als een ongelovige Thomas. Hoe meer je je in Thomas verdiept, hoe meer je gaat opvallen dat hem zo onrecht gedaan wordt.

Als iedereen roept: 'Jezus leeft, halleluja', komt Thomas met zijn tegenwerping: 'o ja? Hoe dan: ik weet te goed van zijn dood. Ik heb de spijkers gezien, de hamerslagen gehoord.' Hij heeft er een trauma van. Hij was er zo van overtuigd dat Jezus het was. Hij kan aan dat lijden niet zomaar voorbijgaan.

Wij hebben zo-even een bijbelgedeelte gehoord waarin Thomas een grote rol speelt. Thomas, een van de discipelen van Jezus. Wij gebruiken de naam Thomas vaak in combinatie met het woord 'ongelovige', mede ook naar aanleiding van de lezing van vanmorgen. Thomas is de 'ongelovige Thomas'. Maar de vraag is of Thomas wel werkelijk een ongelovige is geweest, waarvoor velen hem uitmaken.

Zijn opmerking dat hij het allemaal eerst wil zien en dan pas wil geloven, heeft hem tot een ongelovige gemaakt, maar is dat wel terecht?

Want: eerst zien en dan geloven, dat is toch wel herkenbaar?

En bovendien: bij Thomas is het niet zo dat hij helemaal niet wil geloven. Integendeel. Ook hij is – net als de andere leerlingen van Jezus - al die tijd met Jezus opgetrokken als discipel. En nergens horen wij in de evangeliën berichten dat hij zich van Jezus kritisch distantieert.

Maar Thomas: hij vraagt graag eens na, hoe de dingen nou precies in elkaar zitten. Thomas wil gewoon niet zomaar alles klakkeloos overnemen. Er staat zelfs een passage in de bijbel waar Thomas ook Jezus nog eens opnieuw om verheldering vraagt, namelijk in Johannes 14, waar Jezus in een bijzin zegt:

"...en jullie discipelen? Jullie kennen vast de weg die ik moet gaan!" 'Nou, Rabbi, eh néé.' zegt Thomas dan, 'de weg die u zult gaan, nee, die kennen we níet, wilt U het ons nog een keer uitleggen?' Dat is typisch Thomas. Navragen. Niet zomaar zeggen: 'ja hoor, ik begrijp het al. Het is wel goed zo, hoor. Ik laat het wel over me heengaan.'

Vragen stellen. Iets beter willen gaan begrijpen in het geloof. Het kan het geloof wel eens lastig maken. Want je moet dan aan de slag gaan met je vragen, en met je verstand. Jezus antwoordt trouwens op die vraag met die bekende woorden: Ik ben de weg, de waarheid en het leven.

Thomas is en blijft dus kritisch. Toch staat hij óók graag en volop in het geloof. En laat hij zich graag overtuigen, op een gegeven moment, van Jezus' opstanding uit de dood. Uiteindelijk gaat ook hij volop mee in de belijdenis: "Mijn Heer en mijn God!"

En hoe komt hij dan toch tot deze overgave aan Jezus. Na eerst twijfels, verzet en al de afstand die hij neemt van de beweringen van zijn medediscipelen. Het heeft natuurlijk vast te maken met de daadwerkelijke verschijning van Jezus zelf aan Thomas.

Toen zijn medediscipelen hem de eerste keer gingen vertellen dat Jezus aan hen was verschenen, kon hij het niet geloven. Ik denk dat we daar wel heel goed kunnen inkomen, dat hij daar wat problemen mee had. Je moet je eens voorstellen dat vandaag eens iemand bij ons zou komen om te vertellen dat een dierbare die overleden is, helemaal niet overleden is maar weer leeft en onder ons op aarde wandelt.

En: óók Thomas, bevindt zich op dit moment in een rouwproces. Samen met de andere discipelen.

De andere discipelen, zo lezen we, sluiten zich op en rouwen om Jezus. Thomas doet het liever afzonderlijk, gescheiden van de anderen, maar hij doet het ook. Want wie wil niet eens alleen zijn, om het allemaal in stilte te verwerken.

En het grote nieuws opeens dat Jezus niet dood is, maar weer leeft, zal niet echt bevorderlijk geweest zijn voor de rouwverwerking van Thomas. Integendeel, zo stel ik me voor, waarschijnlijk heeft het de pijnlijke wonden die ook bij hem geslagen zijn, alleen maar weer opengemaakt.

Daarom is het best wel begrijpelijk dat Thomas dan zegt: dit geloof ik niet zonder meer, tenzij het écht waar is en ik het ook zelf mag zien en meemaken.

En dan komen wij uit bij die prachtige passage uit de tekst, waarin verteld wordt dat Jezus aan Thomas verschijnt en zijn wonden laat zien. Dan gebeurt er iets heel bijzonders

Jezus laat aan Thomas zijn wonden zien. Of wellicht moeten we het nog ánders zeggen: Jezus laat zín wonden zien aan Thómas en Thomas - die óók gewond is door rouw en verdriet mag ook zijn wonden laten zien.

Er bestaan in het mensenleven geen indringendere momenten dan die momenten wanneer twee mensen elkaar ontmoeten en elkaar de wonden laten zien.

Vorbij aan strakke waarheden en kritische vragen, ontmoeten hier nu twee mensen elkaar die aan elkaar hun gewond-zijn en al hun broosheid en kwetsbaarheid durven te tonen.

Deze momenten van ontmoeting horen bij de meest bijzondere, intieme momenten die je je voor kunt stellen. Mensen zeggen dan: 'We hebben véél aan elkaar.' Zo ontmoeten hier Jezus en Thomas elkaar.

Dat is het moment dat Thomas, / dat óók Thomas /, ontdekt dat Jezus werkelijk leeft. Midden in dit leven ontmoeten ze elkaar, midden in hun gewond-zijn.

En Jezus wil aan Thomas laten zien: Thomas, er is meer in het leven dan die wonden. Meer dan de wonden die vaak ook blijven.

Er is meer dan het noodlot en de schuld die die wonden hebben veroorzaakt en geslagen. Er is méér dan dat. Er is óók een gemeenschap in dit alles, een gemeenschap die verzorgt en heelt. En er is léven, ook na de dood.

Ook al zul je nooit vergeten wat er ooit aan pijnlijks gebeurd is. Jezus laat dat aan Thomas zien: Op een gegeven moment kun je zelfs vrede hebben met dit alles. Zo is Christus ook vandaag nog om ons heen. Als een naaste die ons mensen in ons leven vergezelt, met ons gewond, en voor ons opgestaan.

Wij – mensen- zullen heus nog wel eens flinke klappen gaan oplopen in het leven. Het is niet altijd even makkelijk.

Maar Christus spreekt ook ons vandaag aan:
Hij laat zijn wonden zien en wij mogen Hem onze
wonden laten zien.

Dat dan het wonder mag gebeuren, dat er nieuw leven
is, een nieuw bestaan in Gods liefde.

12 april 2015, Gereformeerde Kerk Loosdrecht

Hillegonda Ploeger